

# SIVISTYS- JA HYVINVOINTIKESKUS

*Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja*

## Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2025

Vuoden 2025 aikana sivistys- ja hyvinvointikeskuksen toimintaa leimasi 1.9.2025 voimaan tullut kaupungin organisaatiomuutosprosessi sekä uuden sivistyslautakunnan työn käynnistyminen kesäkuussa 2025. Muutokset edellyttivät uuden toimintakulttuurin muodostamista, toiminnan selkeyttämistä sekä uuden lautakunnan perehdyttämistä keskeisiin strategisiin kokonaisuuksiin.

Helsingin yliopiston HY+ aloitti lokakuussa 2025 selvitystyön Loviisan koulu- ja päiväkotiverkon kehitysskenaarioista lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä sekä varautumissuunnitelmasta niitä varten. Tämä on osaltaan pienen koulun ylläpitoa koskevan linjaukokonaisuuden valmistelua. Skenaarioselvityksen esittelyaika luottamushenkilöille on siirtynyt helmikuusta maaliskuulle 2026. Sivistyslautakunta kävi syksyllä 2025 perusteellista keskustelua pienten koulujen tulevaisuudesta, palvelujen saavutettavuudesta ja taloudellisista vaikutuksista.

Kyläkeskuspalveluihin liittyvää kehittämistyö tunnistettiin tarpeelliseksi, mutta valmistelu eteni rajallisesti muun muassa elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen henkilöstöresurssien vajauksen vuoksi. Yhteistyötä jatketaan edellytysten parantuessa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa otettiin käyttöön sähköinen avustusjärjestelmä, joka sujuvoitti hakuprosesseja ja paransi toiminnan läpinäkyvyyttä. Sivistys- ja hyvinvointikeskus panosti edelleen tietoturvaan ja tietosuojaan osana kaupungin yhteistä kehittämistyötä. Vapaan sivistystyön toimintaa kehitettiin kysyntälähtöisesti ja toiminnan edellytyksiä turvaten.

Toiminnan painopisteenä oli laadukkaiden peruspalvelujen tuottaminen kaupungin strategian ja hyväksyttyjen ohjelmien mukaisesti, erityisesti lapsiystävällisen kunnan periaatteita ja hyvinvointitavoitteita edistäen.

## Riskiarvio

Toimintaan liittyviä keskeisiä riskejä ovat kiinteistöjen korjausvelan kasvu ja ylläpidon riittämättömyys, tietoon ja tietoturvaan liittyvät riskit sekä henkilöstöresurssien riittävyys ja jaksaminen. Riskiä hallitaan ennakoivalla johtamisella (esimerkkinä skenaariotyö, heikkojen signaalien tunnistaminen, datan hyödyntäminen, osallistaminen, sopeutuminen), osaamisen kehittämisellä, kuten pätevyitysmahdollisuudella työn ohella ja yhteistyöllä kaupungin tukipalvelujen kanssa.

## Tulevaisuudesta

Vuosi 2025 toimi siirtymävaiheena kohti uutta organisaatiota. Vuonna 2026 painopisteenä on skenaarioselvityksiin perustuva linjaustyö, jonka tavoitteena on turvata sivistyspalvelujen laatu, saavutettavuus ja taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä.

## Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025

## Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen tuloslaskelma

Keskuksen kaupunginvaltuustoon nähden sitova määräraha on ulkoinen toimintakate.

### Sivistys- ja hyvinvointikeskus

|                                    | TALOUSARVIO<br>2025 | TALOUSARVIO-<br>MUUTOKSET | TALOUSARVIO<br>2025<br>MUUTOSTEN<br>JÄLKEEN | TILINPÄÄTÖS<br>2025 | POIKKEAMA        |
|------------------------------------|---------------------|---------------------------|---------------------------------------------|---------------------|------------------|
| Myyntituotot                       | 1 708 321           |                           | 1 708 321                                   | 2 279 587           | 571 266          |
| Maksutuotot                        | 708 500             |                           | 708 500                                     | 696 037             | -12 463          |
| Tuet ja avustukset                 | 672 500             |                           | 672 500                                     | 1 245 300           | 572 800          |
| Vuokratuotot                       | 37 000              |                           | 37 000                                      | 40 110              | 3 110            |
| Muut toimintatuotot                | 9 100               |                           | 9 100                                       | 69 568              | 60 468           |
| <b>Toimintatuotot yhteensä</b>     | <b>3 135 421</b>    |                           | <b>3 135 421</b>                            | <b>4 331 321</b>    | <b>1 195 900</b> |
| <b>Valmistus omaan käyttöön</b>    |                     |                           |                                             |                     |                  |
| Henkilöstökulut                    | -26 401 857         |                           | -26 401 857                                 | -25 832 588         | 569 269          |
| Palveluiden ostot                  | -3 904 043          |                           | -3 904 043                                  | -4 062 634          | -158 591         |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat      | -1 703 474          |                           | -1 703 474                                  | -1 699 330          | 4 144            |
| Avustukset                         | -687 500            |                           | -687 500                                    | -508 694            | 178 806          |
| Muut toimintakulut                 | -2 378 075          |                           | -2 378 075                                  | -1 826 761          | 551 314          |
| <b>Toimintakulut yhteensä</b>      | <b>-35 074 979</b>  |                           | <b>-35 074 979</b>                          | <b>-33 930 007</b>  | <b>1 144 942</b> |
| <b>Toimintakate ulkoinen</b>       | <b>-31 939 528</b>  |                           | <b>-31 939 528</b>                          | <b>-29 578 878</b>  | <b>2 360 650</b> |
| <i>Poistot ja arvonalentumiset</i> | <i>-153 786</i>     |                           | <i>-153 786</i>                             | <i>-303 705</i>     | <i>-149 919</i>  |
| <i>Sisäiset erät, netto</i>        | <i>-10 058 584</i>  |                           | <i>-10 058 584</i>                          | <i>-10 055 198</i>  | <i>9 826</i>     |
| <i>Laskennalliset erät, netto</i>  | <i>-2 159 618</i>   |                           | <i>-2 159 618</i>                           |                     |                  |

### Toimintatuottojen toteutuminen

Toimintatuottoja kertyi noin 1 200 000 euroa talousarviota enemmän.

Merkittävimmät tulokertymät muodostuivat myyntituotoista sekä saaduista tuista ja avustuksista. Varhaiskasvatuksen vastuualueella ylitys selittyy arvioitua korkeammilla tuotoilla muille kunnille myydyistä varhaiskasvatuspalveluista. Koulutuksen vastuualueella myyntituottoja kasvattivat arvioitua suuremmat kotikuntakorvaukset. Hyvinvoinnin palveluissa toimintatuottojen ylitys johtui erityisesti maahanmuuttajapalveluista, joissa kotoutumislain uudistuminen tilikauden alussa vaikutti laskennallisten korvausten määrään.

Lisäksi ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden tuen ja avustusten määrä oli talousarviossa arvioitua korkeampi. Tilikauden aikana merkittäviä hankkeita olivat Skapa-hanke sekä koulutuksen ja varhaiskasvatuksen tasa-arvohankkeet. Sivistys- ja hyvinvointikeskus sai ulkopuolista hankerahoitusta koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja hyvinvointipalveluiden osalta.

### **Toimintakulujen toteutuminen**

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen toimintakulut alittivat budjetoidun noin 1 100 000 eurolla.

Henkilöstökulut toteutuivat kokonaisuutena arvioitua pienempiä. Talousarviota laadittaessa KVTES-neuvottelut olivat vielä kesken, mikä vuoksi henkilöstökulujen arvioinnissa noudatettiin varovaisuutta. Säästöä kertyi hallinnon ja kehittämisen vastuualueella siivouspalveluista sekä koulutuksen vastuualueella perusopetuksessa. Varhaiskasvatuksen osalta henkilöstökulut puolestaan ylittivät talousarvion määräraikaisten työsuhteiden ja sijaisuuksien vuoksi.

Muut toimintakulut toteutuivat arvioitua pienempänä. Alitus johtui koulutuksen vastuualueella leasingvuokrakustannuksissa, joissa korkotason laskua ei oltu huomioitu talousarviovaiheessa. Toisaalta palvelujen ostot ylittivät talousarvion varhaiskasvatuksen ja hyvinvoinnin palveluiden vastuualueilla. Varhaiskasvatuksessa ostopalveluja muilta kunnilta hankittiin ennakoitua enemmän, ja hyvinvoinnin palveluissa ylitys liittyi kulttuuri- ja liikuntapalveluihin.

Maksettujen avustusten osalta talousarvion alitus näkyi erityisesti varhaiskasvatuksessa, jossa lasten kotihoidon tukea maksettiin arvioitua vähemmän.

### **Määrärahamuutokset**

Tilikauden aikana liikuntatoimen suuren näytön hankintaa varten on sisäisesti siirretty 15 000 euroa hallinnon ja kehittämisen vastuualueelta hyvinvoinnin palveluiden vastuualueelle. Määräraha on katettu Sivistys- ja hyvinvointikeskukselle varatuista vuoden 2025 talousarvion määrärahoista. (SL 24.09.2025 § 12) Lisämäärärahaa ei ole haettu eikä muita muutoksia määrärahoihin ole tehty.

### **Toimintakatteen toteutuminen**

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen toimintakate alitti budjetoidun noin 2,3 miljoonalla eurolla. Alitus selittyy ennakoitua korkeammilla toimintatuotoilla sekä talousarviota pienemmistä toimintakuluista.

# SIVISTYS- JA HYVINVOINTIKESKUS VASTUUALUEITTAIN

## Hallinto ja kehittäminen

*Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja*

### Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2025

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen vastuualueena oli kasvatus- ja sivistyslautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten palvelujen valmistelu, toimeenpano ja kehittäminen. Vastuualue vastasi kaupungin ruokapalveluista sekä koko kaupungin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin edistämisestä.

1.9.2025 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen myötä siivouspalvelut ja niitä tuottava henkilöstö siirtyivät toisen vastuualueen alaisuuteen. Tämä edellytti myös uudenlaisen toimintakulttuurin rakentamista ja vastuunjakoja tukipalveluissa.

### Vastuualueen toiminnan painopisteet

Toiminnan painopisteinä olivat houkuttelevan työnantajakuva vahvistaminen, kustannustehokkaan ja joustavan toiminnan varmistaminen sekä palvelutarjonnan riittävyyden jatkuva arviointi suhteessa palvelutarpeeseen ja väestökehitykseen. Houkuttelevaa työnantajakuva vahvistettiin panostamalla esihenkilötyöhön, perehdytykseen sekä tarjoamalla työharjoittelu-, työkokeilu- ja oppisopimusmahdollisuuksia. Henkilöstön saatavuutta tuettiin joustavilla työjärjestelyillä ja ennakoivalla resurssoinnilla.

Kustannustehokasta ja joustavaa toimintaa edistettiin tarkastelemalla toimintatapoja ja työprosesseja sekä sopeuttamalla toimintaa muuttuneeseen organisaatorakenteeseen. Palvelutarjonnan riittävyyttä arvioitiin säännöllisesti suhteessa palvelutarpeeseen ja ennusteisiin. Arviointia hyödynnettiin toiminnan suunnittelussa ja päätöksenteon tietopohjan vahvistamisessa.

Vuoden 2025 aikana laadittiin ehdotus kaupungin ravitsemusstrategiaksi vuosille 2025–2030. Sivistyslautakunta jatkaa ehdotuksen käsittelyä vuonna 2026. Ravitsemusstrategian tavoitteena on yhtenäistää ravitsemuksen laatua ja edistää kestävää ja terveellistä ruokakulttuuria varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja muissa kaupungin palveluissa.

Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin edistäminen jatkui vuoden 2025 aikana osana kaupungin strategista kehittämistyötä. Toiminnan etenemiseen vaikutti kesäkuussa 2025 tapahtunut valtuustokauden vaihtuminen sekä liki koko vuoden ajan jatkunut organisaatiomuutosprosessi, jossa toimintarakenteet ja vastuut tarkasteltiin uudelleen. Toimintamallin toteutusta jatkettiin viranhaltijoista ja työsuhteisista koostuvan työryhmän kautta, joka työsti asioita pääosin luottamushenkilöistä koostuvalle koordinaatioryhmälle. Vuoden 2025 painopiste oli Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin jatkuvuuden turvaamisessa, uuden toimintasuunnitelman rakentamisessa, yhteisen ymmärryksen rakentamisessa sekä lapsen edun huomioimisen korostamisessa osana eri toimialojen valmistelua. Vuosi 2025 toimii siirtymävaiheena, jossa luotiin edellytyksiä toimintamallin edelleen kehittämiseksi ja vahvistamiseksi seuraavina vuosina.

### Toimintaympäristön muutokset ja riskit

Osaavan henkilöstön saatavuus oli haaste kaikilla vastuualueen toimialoilla. Vuoden 2025 aikana valmisteltu pätevytyminen työn ohella -toimintatapa varhaiskasvatuksen ja koulutuksen vastuualueilla tarjoaa myös muille vastuualueille mallin toimintansa kehittämiseen. Työkokeilut, työharjoittelut ja joustavat koulutus- ja työaikajärjestelyt sekä oppisopimuskoulutukset vahvistivat osaavan henkilöstön saantimahdollisuuksia ruoka- ja siivouspalveluissa.

Henkilöstöresurssien riittävyys sekä organisaatiomuutosprosessi muodostivat keskeisiä riskejä, joihin vastattiin työhyvinvoinnin seurannan sekä työn organisoinnin kehittämisen kautta. Organisaatiomuutoksen vaikutuksia on arvioitava jatkuvasti ja toimintatapoja on tarkennettava aina tarpeen mukaan.

## Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025

### Hallinto ja kehittäminen

|                                     | TALOUSARVIO<br>2025 | TALOUSARVIO-<br>MUUTOKSET | TALOUSARVIO<br>2025<br>MUUTOSTEN<br>JÄLKEEN | TILINPÄÄTÖS<br>2025 | POIKKEAMA      |
|-------------------------------------|---------------------|---------------------------|---------------------------------------------|---------------------|----------------|
| <b>Toimintatuotot</b>               | <b>3 100</b>        |                           | <b>3 100</b>                                | <b>2 920</b>        | <b>-180</b>    |
| <b>Valmistus oman käyttöön</b>      |                     |                           |                                             |                     |                |
| <b>Toimintakulut</b>                | <b>-3 775 756</b>   | <b>15 000</b>             | <b>-3 760 756</b>                           | <b>-3 530 488</b>   | <b>230 267</b> |
| <b>Toimintakate ulkoinen</b>        | <b>-3 772 656</b>   | <b>15 000</b>             | <b>-3 757 656</b>                           | <b>-3 527 569</b>   | <b>230 087</b> |
| <i>Poistot ja arvonalentumiset</i>  | <i>-137 383</i>     |                           | <i>-137 383</i>                             | <i>-183 859</i>     | <i>-46 476</i> |
| <i>Sisäiset erät</i>                | <i>3 468 780</i>    |                           | <i>3 468 780</i>                            | <i>3 462</i>        | <i>-6 244</i>  |
| <i>Kustannuslaskennalliset erät</i> | <i>101 523</i>      |                           | <i>101 523</i>                              |                     |                |

Vastuualueen toimintakate alittaa talousarvion. Alitus selittyy pääosin henkilöstökulujen arvioitua maltillisemmasta toteumasta, jota on kertynyt erityisesti siivouspalveluista.

Talousarviota laadittaessa vuonna 2024 KVTES-neuvottelut 1.5.2025 alkavasta uudesta sopimuskaudesta olivat vielä kesken, minkä vuoksi henkilöstökulujen arvioinnissa noudatettiin varovaisuutta. Henkilöstökulujen alitusta selittävät useat tekijät. Toteumaan ovat vaikuttaneet myös rekrytointien viivästymiset ja täyttämättä jääneet vakanssit, sijaiskulujen arvioitua pienempi määrä, osa-aikaisuudet ja palkattomat vapaat sekä henkilöstörakenteen muutokset.

### Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

|                          | Tilinpäätös 2024 | Talousarvio 2025 | Toteutuma 2025 |
|--------------------------|------------------|------------------|----------------|
| Nettomenot, euroa/asukas | 20,5 ulk.        | 23,9 ulk         | 21,8 ulk.      |

### Kasvatus- ja sivistyslautakunnan jäsenet ja varajäsenet 1.1.–3.6.2025

| Varsinaiset jäsenet          | Läsnä/kokousten lukumäärä | Henkilökohtaiset varajäsenet | Läsnä |
|------------------------------|---------------------------|------------------------------|-------|
| <b>KV 17.8.2021 § 9</b>      |                           |                              |       |
| Vakkuri-Johansson Emmi-Liina | 3/4                       | Sokka-Tuomala Anne           | 1     |
| Kekkonen Jari                | 4/4                       | Mettinen Veli-Matti          |       |
| Björkman-Nystén Nina         | 2/4                       | Hinttaniemi Jonna            |       |
| Hurttu Hanna                 | 3/4                       | Viikari Leena                |       |
| Hägglom Kerstin              | 4/4                       | Lindblom Annette             |       |
| Laitinen Henry               | 4/4                       | Lindfors Annika              |       |
| Rosenberg Thomas             | 4/4                       | Nyström Tomas                |       |
| Stenberg Immo                | 4/4                       | Ruotsalainen Henry           |       |
| Wide Roger                   | 2/4                       | Thesslund Stefan             |       |

### Kasvatus- ja sivistyslautakunnan (4.6.–31.8.2025) sekä sivistyslautakunnan (1.9.–31.12.2025) jäsenet ja varajäsenet

| Varsinaiset jäsenet                             | Läsnä/kokousten lukumäärä | Henkilökohtaiset varajäsenet | Läsnä |
|-------------------------------------------------|---------------------------|------------------------------|-------|
| <b>KV 04.06.2025 § 88 , KV 20.08.2025 § 119</b> |                           |                              |       |
| Hägglom Kerstin                                 | 4/4                       | Björkman-Nystén Nina         |       |
| Sundvik Eva                                     | 4/4                       | Helminen Paula               |       |
| Hinttaniemi Jonna                               | 3/4                       | Björkell Monica              |       |
| Andberg Benjamin                                | 4/4                       | Rosenberg Thomas             |       |
| Karlsson Kim                                    | 4/4                       | Stenberg Kenneth             |       |
| Frank Linda                                     | 4/4                       | Lampinen Laura               |       |
| Tähtinen Keijo                                  | 4/4                       | Paakkari Toni                |       |
| Yrjölä Ville                                    | 4/4                       | Koskinen Hannu               |       |
| Luukkonen Ruut                                  | 4/4                       | Kiviranta Jonna              |       |

**Kasvatus- ja sivistyslautakunnan suomenkielisen jaoston jäsenet ja varajäsenet 1.1.–3.6.2025**

| Varsinaiset jäsenet          | Läsnä/kokousten lukumäärä | Henkilökohtaiset varajäsenet | Läsnä |
|------------------------------|---------------------------|------------------------------|-------|
| <b>KV 17.8.2021 § 10</b>     |                           |                              |       |
| Kekkonen Jari, pj            | 3/3                       | Mettinen Veli-Matti          |       |
| Hurtta Hanna, vpj            | 3/3                       | Viikari Leena                |       |
| Länsipuro Janne              |                           | Noroviita Erja               |       |
| Laitinen Henry               | 3/3                       | Lindfors Annika              |       |
| Vakkuri-Johansson Emmi-Liina | 3/3                       | Bärlund Päivi                |       |
| Sokka-Tuomala Anne           | 3/3                       | Holm Annika                  |       |
| Hovi Antti                   | 2/3                       | Yläraakkola Juuso            |       |
| Stenberg Immo                | 3/3                       | Ruotsalainen Henry           |       |
| Konttinen Lisbeth            | 3/3                       | Jungner Hans                 |       |
| Kujala Arto, Lapinjärven ed. | 1/3                       | Aalto Tuija                  |       |

**Kasvatus- ja sivistyslautakunnan suomenkielisen jaoston (4.6.–31.8.2025) sekä sivistyslautakunnan suomenkielisen koulutusjaoston (1.9.–31.12.2025) jäsenet ja varajäsenet**

| Varsinaiset jäsenet                             | Läsnä/kokousten lukumäärä | Henkilökohtaiset varajäsenet | Läsnä |
|-------------------------------------------------|---------------------------|------------------------------|-------|
| <b>KV 04.06.2025 § 88 , KV 20.08.2025 § 119</b> |                           |                              |       |
| Yrjölä Ville, pj                                | 2/2                       | Koskinen Hannu               |       |
| Frank Linda, vpj                                | 2/2                       | Lampinen Laura               |       |
| Baumgartner Pia                                 | 2/2                       | Hinttaniemi Jonna            |       |
| Tähtinen Keijo                                  | 2/2                       | Mettinen Veli-Matti          |       |
| Paakkari Toni                                   | 1/2                       | Laitinen Henry               | 1     |
| Helminen Paula                                  | 1/2                       | Miettinen Helena             |       |
| Kiviranta Jonna                                 | 2/2                       | Kalleinen Kristiina          |       |
| Arlin Onerva                                    | 2/2                       | Arlin Kippola Anna-Kaarina   |       |
| Sihvonen Jarmo                                  | 2/2                       | Jungner Hans                 |       |
| Kujala Arto, Lapinjärven edustaja               | 2/2                       | Aalto Tuija                  |       |

**Kasvatus- ja sivistyslautakunnan ruotsinkielisen jaoston jäsenet ja varajäsenet 1.1.2025 - 3.6.2025**

| Varsinaiset jäsenet                   | Läsnä/kokousten lukumäärä | Henkilökohtaiset varajäsenet | Läsnä |
|---------------------------------------|---------------------------|------------------------------|-------|
| <b>KV 17.8.2021 § 10</b>              |                           |                              |       |
| Hägglom Kerstin, pj                   | 2/2                       | Lindblom Anette              |       |
| Thomasson Daniel, vpj                 | 2/2                       | Korhonen Pasi                |       |
| Björkman-Nystén Nina                  | 2/2                       | Stenberg Pamela              |       |
| Hinttaniemi Jonna                     | 2/2                       | Sundvik Eva                  |       |
| Rosenberg Thomas                      | 1/2                       | Nyström Tomas                |       |
| Wide Roger                            | 1/2                       | Eriksson Mats                |       |
| Thesslund Stefan                      | 2/2                       | Grundström Ben               |       |
| Lindfors Annika                       | 2/2                       | Virtanen Maria               |       |
| Karvonen Juha                         | 2/2                       | Österman Anton               |       |
| Fabritius Mikaela, Myrskylän edustaja | 2/2                       | Petas Heidi                  |       |
| Nygård Jonna, Lapinjärven edustaja    | 2/2                       | Kalenius Maria               |       |

**Kasvatus- ja sivistyslautakunnan ruotsinkielisen jaoston (4.6.–31.8.2025) sekä sivistyslautakunnan ruotsinkielisen koulutusjaoston (1.9.–31.12.2025) jäsenet ja varajäsenet**

| Varsinaiset jäsenet                   | Läsnä/kokousten lukumäärä | Henkilökohtaiset varajäsenet           | Läsnä |
|---------------------------------------|---------------------------|----------------------------------------|-------|
| <b>KV 17.8.2021 § 10</b>              |                           |                                        |       |
| Hinttaniemi Jonna, pj                 | 2/2                       | Björkell-Ruhl Monica                   |       |
| Raivio Timo, vpj                      | 1/2                       | Virtala Timo                           | 1     |
| Hägglom Kerstin                       | 1/2                       | Björkman-Nystén Nina                   |       |
| Andberg Benjamin                      | 2/2                       | Rosenberg Thomas                       |       |
| Karlsson Kim                          | 1/2                       | Stenberg Kenneth                       | 1     |
| Lindroos Johannes                     | 2/2                       | Andersson Roland                       |       |
| Helminen Paula (31.8.2025 asti)       | 1/1                       | Heijnsbroek-Wirén Mia (31.8.2025 asti) |       |
| Sundvik Eva (1.9.2025 alkaen)         | 1/1                       | Helminen Paula (1.9.2025 alkaen)       |       |
| Thomasson Daniel                      | 2/2                       | Jungner Hans                           |       |
| Telakivi Lotte                        | 2/2                       | Luukkonen Ruut                         |       |
| Nygård Jonna, Lapinjärven edustaja    | 1/2                       | Kalenius Maria                         |       |
| Fabritius Mikaela, Myrskylän edustaja | 0/2                       | Petas Heidi                            |       |



# Varhaiskasvatus

*Vastuuhenkilöt: varhaiskasvatuspäällikkö, yksikön johtajat*

## Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2025

Vuosi 2025 on ollut Loviisan varhaiskasvatuksessa merkittävä, sillä toiminta on tapahtunut osittain muuttuvassa ja kehittyvässä toimintaympäristössä. Toiminnan keskeisinä tavoitteina ovat olleet varhaiskasvatuksen laadun kehittäminen, lasten kasvun ja oppimisen tukeminen sekä toiminnan jatkuvuuden varmistaminen tulevaisuudessa.

Varhaiskasvatuslaki (540/2018) asettaa tiukat vaatimukset päiväkotien henkilöstömitoitukselle. Lain mukaisesti henkilöstömitoituksesta ei voida poiketa henkilöstön poissaolojen vuoksi, mikä edellyttää sijaisjärjestelyjen toteuttamista kaikissa tilanteissa. Tämä on lisännyt sijaistarpeista aiheutuvia kustannuksia, joiden nousun arvioidaan jatkuvan myös tulevina vuosina.

Henkilöstön riittävyyden turvaaminen on ollut varhaiskasvatuksessa pitkäaikainen ja jatkuva haaste. Rekrytointeihin ja henkilöstön koulutukseen on panostettu, mutta erityisesti kausivaihtelut ja poissaolot ovat aiheuttaneet ajoittaisia haasteita henkilöstöressurssien riittävyydessä.

Vuoden 2025 aikana varhaiskasvatuksessa on kiinnitetty erityistä huomiota laadunhallinnan vahvistamiseen sekä palveluiden saatavuuden parantamiseen. Keskeisenä kehittämiskohteena on ollut myös varautuminen varhaiskasvatuslain edellyttämään henkilöstörakenteen muutokseen. Lain mukaan 1.1.2030 alkaen vähintään kahdella kolmasosalla päiväkotien kasvatushenkilöstöstä tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. Loviisassa varhaiskasvatuksen opettajien osuus on tällä hetkellä noin yksi kolmasosa henkilöstöstä. Vuonna 2025 on jatkettu suunnitelmallista rekrytointia ja henkilöstön koulutusta, jotta lakisääteinen henkilöstörakenne voidaan saavuttaa asetetussa aikataulussa.

Varhaiskasvatuksen toiminnan kehittämiseen on saatu valtion erityisavustuksia, joita on kohdennettu muun muassa tuen järjestämiseen sekä koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen. Vuonna 2025 varhaiskasvatuksessa on ollut käynnissä useita kehittämishankkeita, jotka tukevat toiminnan laatua ja uudistumista.

- Marraskuussa 2025 valmistui uusi päiväkotito Helmi Loviisan keskustaan. Uusi päiväkotito parantaa varhaiskasvatuspalveluiden saavutettavuutta, tilojen toimivuutta sekä toiminnan laatua keskeisellä alueella.
- Isnäsin koulukeskuksen hanke käynnistyi vuoden aikana. Hankkeen mukaisesti päiväkotito siirtyy uusiin tiloihin vuoden 2026 aikana, kun suomen- ja ruotsinkieliset koulut yhdistyvät yhteiseen koulurakennukseen.
- Digitaalisten oppimisympäristöjen kehittämistä on edistetty VakaDigi Loviisa -hankkeella, johon Opetushallitus on myöntänyt 85 000 euron valtionavustuksen. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa varhaiskasvatuksen henkilöstön digitaalista osaamista ja tukea digitaalisten työkalujen pedagogisesti perusteltua käyttöä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.
- SKAPA-hankkeen jatkumisen myötä taidekasvatuksen rooli varhaiskasvatuksessa on vahvistunut entisestään. Hankkeen tavoitteena on ollut lisätä taidekasvatuksen osuutta

varhaiskasvatuksessa ja tarjota lapsille monipuolisia, maksuttomia mahdollisuuksia taiteelliseen ilmaisuun osana varhaiskasvatuksen arkea.

## Riskiarvio

Lapsimäärien kehitys on keskeinen tekijä varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä. Loviisassa lapsimäärät ovat kehittyneet alueellisesti epätasaisesti, mikä on vaikeuttanut palvelutarpeen ennakkointia ja joustavaa järjestämistä. Tämä on asettanut haasteita palveluverkon suunnittelulle ja resurssien kohdentamiselle.

Mikäli nykyinen laskeva lapsimääräkehitys jatkuu, varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen voi edellyttää muutoksia palveluverkkoon. Lapsimäärän väheneminen vaikuttaa myös henkilöstön tarpeeseen ja resurssien käyttöön, ja se voi mahdollistaa toiminnan järjestämisen nykyistä tehokkaammin.

Palveluverkon kehittämisessä painotetaan kuitenkin perheiden tarpeiden huomioimista sekä palvelujen saavutettavuuden turvaamista. Mahdolliset rakenteelliset muutokset toteutetaan siten, etteivät ne heikennä varhaiskasvatuksen laatua tai vaaranna lasten ja perheiden riittävää palvelunsaantia.

Henkilöstömitoitusta koskevien säästöjen tiukentuminen, sijaiskustannusten nousu sekä lapsimäärien epätasainen kehitys edellyttävät tulevana vuosina entistä systemaattisempaa ennakkointia ja suunnittelua. Kaupunkikehityksen seuranta ja väestöennusteiden hyödyntäminen ovat keskeisessä roolissa varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittämisessä. Yhteistyötä kaupungin muiden asiantuntijoiden kanssa jatketaan, jotta varhaiskasvatuspalvelut voivat vastata joustavasti kaupungin väestörakenteen ja lapsimäärien muutoksiin.

## Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025

### Varhaiskasvatus

|                                     | TALOUSARVIO<br>2025 | TALOUSARVIO-<br>MUUTOKSET | TALOUSARVIO<br>2025<br>MUUTOSTEN<br>JÄLKEEN | TILINPÄÄTÖS<br>2025 | POIKKEAMA       |
|-------------------------------------|---------------------|---------------------------|---------------------------------------------|---------------------|-----------------|
| <b>Toimintatuotot</b>               | <b>601 900</b>      |                           | <b>601 900</b>                              | <b>677 865</b>      | <b>75 965</b>   |
| <b>Valmistus omaan käyttöön</b>     |                     |                           |                                             |                     |                 |
| <b>Toimintakulut</b>                | <b>-6 937 234</b>   |                           | <b>-6 937 234</b>                           | <b>-7 204 672</b>   | <b>-267 438</b> |
| <b>Toimintakate ulkoinen</b>        | <b>-6 335 334</b>   |                           | <b>-6 335 334</b>                           | <b>-6 526 808</b>   | <b>-191 474</b> |
| <i>Poistot ja arvonalentumiset</i>  | <i>-2 813</i>       |                           | <i>-2 813</i>                               | <i>-4 467</i>       | <i>-1 654</i>   |
| <i>Sisäiset erät</i>                | <i>-2 324 386</i>   |                           | <i>-2 324 386</i>                           | <i>-2 320 631</i>   | <i>3 755</i>    |
| <i>Kustannuslaskennalliset erät</i> | <i>-560 140</i>     |                           | <i>-560 140</i>                             |                     |                 |

Vastuualueen ulkoinen toimintakate ylittää talousarvion.

Toimintatuotot ylittivät talousarvion arvioitua suurempien myyntituottojen vuoksi. Tuottoja kertyi ennakoitua enemmän erityisesti muille kunnille myydyistä varhaiskasvatuspalveluista.

Toimintakulut ylittivät talousarvion. Ylitys johtui pääosin henkilöstökuluista, joita oli budjetoitua enemmän erityisesti tilapäisten kuukausipalkkojen osalta. Henkilöstömenoja lisäsivät määräaikaiset työsuhteet ja sijaisuudet, joita tarvittiin perhevapaiden ja muiden poissaolojen ajaksi sekä vastamaan palvelutarpeeseen.

Lisäksi palveluiden ostot ylittivät talousarvion. Ostopalveluja muilta kunnilta (lastensuojelun sijaishuolto ja kuntien välinen yhteistyö) hankittiin arvioitua enemmän ja kustannuksiin sisältyi aiemmalle tilikaudelle kuuluvia kuluja.

Avustusmenot sen sijaan jäivät talousarviota pienemmiksi. Lasten kotihoidon tukea maksettiin arvioitua vähemmän, mikä selittyy osaltaan korkeasta osallistumisasteesta kaupungin järjestämään varhaiskasvatukseen sekä syntyvyyden laskusta.

### Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

|                                            | Tilinpäätös 2024 | Talousarvio 2025 | Toteutuma 2025 |
|--------------------------------------------|------------------|------------------|----------------|
| <b>0–6 -vuotiaiden määrä (31.12.2025)</b>  | 641              | 641              | 642            |
| <b>Varhaiskasvatuksessa</b>                |                  |                  |                |
| Lapset                                     | 520              | 600              | 510            |
| Euroa/lapsi, netto                         | 7 820 ulk.       | 8 618 ulk.       | 9 306 ulk.     |
| <b>Ryhmäperhepäivähoidossa</b>             |                  |                  |                |
| Lapset                                     | 12               | 12               | 12             |
| Euroa/lapsi, netto                         | 13 597 ulk.      | 13 238 ulk.      | 14 455 ulk.    |
| <b>Yhteensä varhaiskasvatuksessa</b>       |                  |                  |                |
| Erityisopettajien tukea tarvitsevat lapset | 84               | 100              | 71             |
| Vuorohoidossa olevat lapset                | 15               | 20               | 23             |
| <b>Kotihoidon tuet</b>                     |                  |                  |                |
| Lakisääteinen, lapsia                      | 67               | 70               | 54             |
| <b>Yksityisen hoidon tuet</b>              |                  |                  |                |
| Lakisääteinen, lapsia                      | 6                | 7                | 4,5            |
| <b>Avoin varhaiskasvatus</b>               |                  |                  |                |
| Treffis/perheitä/vuosi                     | 165              | 170              | 150            |

# Koulutus

Vastuuhenkilöt: koulutuspäällikkö ja rehtorit

## Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2025

### Esi- ja perusopetus

Vuonna 2025 perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa astui voimaan valtakunnallisesti merkittävä oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistus. Uudistus on ollut Loviisan pedagogisen toiminnan keskeinen painopiste, ja se on tuonut mukanaan muutoksia sekä toiminnallisiin käytäntöihin että rakenteisiin.

Loviisassa on panostettu ennakoiwaan ja joustavaan tuen tarjoamiseen sekä ryhmä- että oppilaskohtaisesti. Huomiota on kiinnitetty erityisesti yhteistyöhön ja nopeaan reagointiin esiin nouseviin tuen tarpeisiin. Uutta toimintakulttuuria tukevat oppilaskohtaiset valtionosuudet, erillinen tiedonhallinnan kehittämishanke (OPH) (2025–2026) sekä koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen suunnatut erityiset tukitoimet. Osa uudesta lainsäädännöstä tulee voimaan vuoden 2026 aikana.

Koulujen arjessa on keskitytty oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin sekä yhteisöllisyyden vahvistamiseen. Aiempien vuosien hankkeissa kehitettyjä toimintamalleja ja tehtäväkuvia hyvinvoinnin tukemiseksi on jatkettu ja laajennettu kahden uuden kehittämishankkeen avulla:

- *Yhdessä kohti parempaa – Välmående elever i en trygg skola* -hanke (92 378 €), jonka tavoitteena on ehkäistä väkivaltaa, kiusaamista ja häirintää. (OPH)
- *Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön laatuhanke Loviisassa 2025–2027* (120 000 €), joka vahvistaa yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. (AVI)

Kulttuurikasvatus on vahvistunut pitkäjänteisen SKAPA-hankkeen myötä. Päivitetty kulttuuripolku on vakiintunut osaksi koulujen ja oppilaitosten arkea, ja sen avulla tuetaan oppilaiden, opiskelijoiden ja kulttuuritoimijoiden kohtaamisia jatkossakin.

Tuntijaon lakimuutoksen mukaisesti 1.–3. luokille lisättiin kolme vuosiviikkotuntia perustaitojen vahvistamiseen. Rehtoreiden kehittämistyö (*Framtidsdalen*) on myös keskittynyt opiskelutaitoihin, ja sen osana on kehitetty kaupunkitasoista mallia opiskelutaitojen osaamisen todentamiseksi.

Perusopetuksessa tarjotaan myös aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä kerhotoimintaa lähes jokaisessa yksikössä. Vastuualueen kaikki koulutustoiminta on oppilaskeskeistä ja perustuu avoimeen vuoropuheluun. Toiminnan keskeisiä arvoja ovat muun muassa jatkuva oppiminen, osallistaminen, kriittisyys ja yritteliäisyys.

### Lukiokoulutus

Loviisan lukiot tarjoavat opiskelijoille laadukasta ja ajanmukaista opetusta, joka tukee hyviä jatko-opintovalmiuksia. Vastuualueelle vuonna 2025 perustettu lukiotyöryhmä kehittää keinoja laadukkaan lukiokoulutuksen turvaamiseksi molemmille kieliryhmille.

Lukioiden yhteisöllistä toimintakulttuuria on vahvistettu yhteistyössä perusopetuksen kanssa, ja lukioiden näkyvyyttä ja vetovoimaa on lisätty. Kummankin kieliryhmän lukiot ovat tehneet yhteistyötä opettajatasolla lukion laatutyön tiimoilta.

Opiskelijoille tarjotaan kattavaa, pitkäjänteistä opinto-ohjausta. Lukion oppimisen tuen ja erityisopetuksen lakiuudistuksen myötä myös lukion erityisopetukseen sekä erityistä tukea sitä tarvitseville on panostettu entistä enemmän.

Yhteistyö korkeakoulujen, kansainvälisten kumppanien sekä työelämän ja yrittäjyystoimijoiden kanssa on vahvistunut ja muodostaa keskeisen osan lukioiden toimintaa.

## Riskiarvio

- Oppilaiden ja nuorten hyvinvointi
  - Mielenterveyden haasteet ja syrjäytymisriski ovat kasvaneet, mikä lisää koulunkäynnin tuen, opiskeluhoitoon ja vammaispalveluiden tarvetta.
  - Hyvinvointialueen palveluiden saavutettavuus, henkilöstön vaihtuvuus, epäselvä työnjako ja taloudelliset vastuut lisäävät kuormitusta.
  - Hoitoon pääsy on vaikeaa, ja tiedonsiirto hyvinvointialueen ja kaupungin välillä on puutteellista.
  - Erityistä tukea, vaativaa erityistä tukea ja vieraskielisiä palveluja tarvitsevien oppilaiden määrä kasvaa muuttoliikkeen myötä, eikä valmistavan opetuksen tarvetta voida ennakoida.
- Oppimisympäristöt ja rakennukset
  - Liikuntahallin heikko kunto haittaa opetusta ja voi aiheuttaa terveyshaittoja oppilaille ja henkilökunnalle.
  - Koulurakennusten sisäilmaongelmat aiheuttavat huolta, ja vastuut rakennusten kunnossapidosta ovat epäselvät.
  - Tietoverkkojen heikko ja epäluotettava toiminta vaikeuttaa opetusta.
- Kuljetukset ja opiskelijamäärät
  - Riittämätön julkinen liikenne vaikuttaa koulutukseen hakeutumiseen ja opiskelijoiden sitoutumiseen.
  - Lukion opiskelijamäärän vaihtelu on vaikeasti ennakoitavissa, mikä vaikuttaa opetusryhmien määrään ja tuntikehykseen.
- Johtamisen kuormitus
  - Koulutuksen vastuualueen esihenkilöiden, erityisesti koulutuspäällikön ja rehtoreiden, työaika ja vastuut ovat kasvaneet merkittävästi muun muassa opiskelijamäärien vaihtelun, tuen tarpeiden moninaistumisen sekä toimintaympäristön epävarmuuksien vuoksi. Tämä korostaa muun muassa tukipalvelujen riittävyyden merkitystä koulutuksen laadun ja toiminnan jatkuvuuden turvaamisessa.

## Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025

## Koulutus

|                                     | TALOUSARVIO<br>2025 | TALOUSARVIO-<br>MUUTOKSET | TALOUSARVIO<br>2025<br>MUUTOSTEN<br>JÄLKEEN | TILINPÄÄTÖS<br>2025 | POIKKEAMA        |
|-------------------------------------|---------------------|---------------------------|---------------------------------------------|---------------------|------------------|
| <b>Toimintatuotot</b>               | <b>1 812 321</b>    |                           | <b>1 812 321</b>                            | <b>2 447 594</b>    | <b>635 273</b>   |
| <b>Valmistus omaan käyttöön</b>     |                     |                           |                                             |                     |                  |
| <b>Toimintakulut</b>                | <b>-20 125 473</b>  |                           | <b>-20 125 472</b>                          | <b>-18 891 406</b>  | <b>1 234 067</b> |
| <b>Toimintakate ulkoinen</b>        | <b>-18 813 152</b>  |                           | <b>-20 125 473</b>                          | <b>-16 443 812</b>  | <b>1 869 341</b> |
| <i>Poistot ja arvonalentumiset</i>  | <i>-6 667</i>       |                           | <i>-6 667</i>                               | <i>-6 662</i>       | <i>5</i>         |
| <i>Sisäiset erät</i>                | <i>-8 829 407</i>   |                           | <i>-8 829 407</i>                           | <i>-8 673 810</i>   | <i>155 597</i>   |
| <i>Kustannuslaskennalliset erät</i> | <i>-1 528 493</i>   |                           | <i>-1 528 493</i>                           |                     |                  |

Vastuualueen ulkoinen toimintakate alittaa talousarvion.

Toimintatuotot ylittivät talousarvion. Myyntituottoja kasvattivat arvioitua suuremmat kotikuntakorvaukset. Lisäksi saadut tuet ja avustukset ylittivät budjetoidun. Ylitys johtuu siitä, että tilikaudella hanketoimintaa toteutui ennakoitua laajemmin, minkä seurauksena hankkeisiin liittyviä avustustuottoja kertyi arvioitua enemmän.

Toimintakulut alittivat talousarvion sekä henkilöstökulujen että muiden kulujen osalta. Henkilöstökulujen toteuma jäi arvioitua maltillisemmaksi erityisesti perusopetuksessa, mihin on osaltaan vaikuttanut toiminnan järjestäminen resurssiviisaasti. Muiden toimintakulujen osalta alitus syntyi vuokratuista. Leasingvuokrat olivat laskeneet korkotason laskun myötä, mitä ei talousarviovaiheessa ollut otettu huomioon.

Tilikaudella kirjattiin lisäksi arvonalentuminen Isnäs skolan purkamiseen liittyen. Koulurakennuksen purkutyöt käynnistyivät vuonna 2022.

## Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

|                                                                 | Tilinpäätös 2024 | Talousarvio 2025 | Toteutuma 2025 |
|-----------------------------------------------------------------|------------------|------------------|----------------|
| <b>Määrä</b>                                                    |                  |                  |                |
| Kouluja                                                         | 12               | 12               | 12             |
| Esikoulu/integroitu oppilaita                                   | 3/8              | 5/15             | 3/12           |
| Esikouluryhmät/oppilaita                                        | 8/92             | 11/100           | 8/100          |
| Perusopetuksen ryhmiä/oppilaita                                 | 101/1 353        | 102/1 353        | 103/1 314      |
| Valmistavan opetuksen oppilaat (31.12.2025)                     | 2/13             | 2/13             |                |
| Eriyisen tuen piiriin siirretyt, esi- ja perusopetus yhteensä % | 13 %             | 13,2 %           | 11,9 %         |
| <b>Talous</b>                                                   |                  |                  |                |
| Esikoulukustannukset/oppilas, netto, euroa                      | 7 571 ulk.       | 7 787 ulk.       | 8 278 ulk.     |
| Esikoulun kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa            | 1 140 ulk.       | 997 ulk.         | 1 314 ulk.     |
| Perusopetuksen kustannukset/oppilas, netto, euroa               | 10 436 ulk.      | 11 493 ulk.      | 11 338 ulk.    |
| Perusopetuksen kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa       | 1 125 ulk.       | 1 156 ulk.       | 1 106 ulk.     |
| <b>Lukiot</b>                                                   |                  |                  |                |
| Opiskelijoita                                                   | 202              | 202              | 190            |
| Opetustunteja                                                   | 450              | 465              | 465            |
| Netto, euro/opiskelija                                          | 9 218 ulk.       | 9 165 ulk.       | 9 675 ulk.     |

# Vapaa sivistystyö

*Vastuuhenkilöt: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja ja rehtori*

## Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2025

### Vastuualueen tehtävät

Loviisan kaksikielinen kansalaisopisto tarjoaa vapaasta sivistystyöstä sekä taiteen perusopetuksesta säädettyjen lakien mukaista opetusta kolmessa kunnassa: Loviisassa, Lapinjärvellä ja Pyhtäällä. Elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti kurssitarjonta suunnataan kaikenikäisille opiskelijoille ja monenlaisille kohderyhmille.

### Vastuualueen toiminnan painopisteet

Opisto tarjoaa monipuoliset opiskelumahdollisuudet Loviisan, Lapinjärven ja Pyhtään alueilla molemmilla kielillä. Tuntiresurssia on supistettu, minkä vuoksi oppituntien suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota tasa-arvon ja tasapuolisuuden toteutumiseen. Vapaassa sivistystyössä opiskelu lisää hyvinvointia ja elämänhallintaa. Opetustarjonnassa pyritään tavoittamaan erityisesti ne ryhmät, jotka ovat syrjäytymisvaarassa.

### Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

- Loviisan kansalaisopiston opiskelijamäärät ovat edellistä lukuvuotta suuremmat.
- Kansalaisopiston kurssitarjonnassa on mukana osaamisperusteisia kursseja eli opintopistekursseja, joiden suoritukset viedään kansalliseen Koski-opintorekisteriin.
- Valkon kansalaisopiston ja Lovisa medborgarinstitutin yhdistymisestä tuli kuluneeksi viisi vuotta. Sitä juhlistettiin järjestämällä kaikille avoin kevätjuhla.
- Skapa-setelin saaneet lapset voivat opiskella kansalaisopiston lasten taidekursseilla. Skapa-projektin tarkoituksena on mahdollistaa taideharrastus mahdollisimman monelle lapselle.
- Kansalaisopiston hallintorakennuksen (MI-talo) esteettömyyttä on edistetty ulkorappusten ja kuistin remontoinnin yhteydessä. Ulkorappusten yhteyteen tuli henkilönostin.

Työsuhteisia tuntiopettajia on lukuvuonna 2025–2026 yhteensä 106 opettajaa. Laskuttavia opettajia on 15 opettajaa. Ostopalveluna toimivien määräaikaisten opettajien kuluerä kansalaisopistolle näkyy palvelujen ostoissa.

Opetustiloja on yhteensä 63 tilaa. Eri tiloissa tulee olla tarvittavat opetusmateriaalit ja -välineet. Opiskelijoiden tulee olla samanarvoisessa tilanteessa riippumatta siitä, järjestetäänkö kurssi Loviisan keskustassa vai kauempana. Opiston toiminta-alue on maantieteellisesti laaja. Kurssimaksuja nostettiin maltillisesti vuonna 2025, koska muun muassa matkakulujen, aineiden ja tarvikkeiden osuus on kohonnut. Keramiikkakursseille lisättiin keramiikan polttomaksu alkaen 1.8.2025.

Monikulttuurisuus näkyy kansalaisopiston toiminnassa. Kurssitarjonnassa on kotoutumista tukevia kursseja. Kansalaisopiston opistos sihteeri hoitaa opistossa tapahtuvien työtehtäviensä lisäksi myös Loviisan kaupungin kesätyöntekijöiden rekrytoinnin.

### Riskiarvio

Vuokrankorotuksia yksityisiltä vuokranantajilta on odotettavissa. Yksityisten vuokratilojen siivoukseen on satsattava. Siivouskulut ovat kasvamaan päin. Osassa yksityisiä opetustiloja on lisätty siivousta pölyisen sisäilman välttämiseksi. Kansalaisopisto on nostanut kurssimaksujaan ja uusi kurssimaksujen korotus jouduttiin tekemään syyslukukauden aluksi vuonna 2025. Kuntalaisia



muistutetaan opintoteliavustuksesta, jonka turvin voi opiskella yhden kurssin ilmaiseksi, jos on oikeutettu avustukseen. Kurssimaksujen korotuksen ei toivota vaikuttavan kursseille ilmoittautuneiden määrään.

## Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025

### Vapaa sivistystyö

|                                     | TALOUSARVIO<br>2025 | TALOUSARVIO-<br>MUUTOKSET | TALOUSARVIO<br>2025<br>MUUTOSTEN<br>JÄLKEEN | TILINPÄÄTÖS<br>2025 | POIKKEAMA      |
|-------------------------------------|---------------------|---------------------------|---------------------------------------------|---------------------|----------------|
| <b>Toimintatuotot</b>               | <b>210 000</b>      |                           | <b>210 000</b>                              | <b>276 003</b>      | <b>66 003</b>  |
| <b>Toimintakulut</b>                | <b>-1 093 801</b>   |                           | <b>-1 093 801</b>                           | <b>-1 185 780</b>   | <b>-91 979</b> |
| <b>Toimintakate ulkoinen</b>        | <b>-883 801</b>     |                           | <b>-883 801</b>                             | <b>-909 777</b>     | <b>-25 976</b> |
| <i>Poistot ja arvonalentumiset</i>  |                     |                           |                                             |                     |                |
| <i>Sisäiset erät</i>                | <i>-142 051</i>     |                           | <i>-142 051</i>                             | <i>-140 876</i>     | <i>1 175</i>   |
| <i>Kustannuslaskennalliset erät</i> | <i>-86 488</i>      |                           | <i>-86 488</i>                              |                     |                |

Vastuualueen ulkoinen toimintakate on talousarvion mukainen.

Kurssimaksutuotot ylittävät arvioidun, ja toimintatuotot ovat kokonaisuudessaan arvioitua suuremmat. Toimintakulujen osalta palvelujen ostot sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittävät hieman talousarvion.

### Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

|                                     | Tilinpäätös 2024 | Talousarvio 2025 | Toteutuma 2025 |
|-------------------------------------|------------------|------------------|----------------|
| Opiskelijoita                       | 5 365            | 4 700            | 5 277          |
| Opetustunteja                       | 10 070           | 11 365           | 9 902          |
| Nettokustannukset, euro/opiskelija  | 146 ulk.         | 188 ulk.         | 172 ulk.       |
| Nettokustannukset, euro/opetustunti | 78 ulk.          | 77,8 ulk.        | 92 ulk.        |